

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Az ígéret földje.
- Tulipángyűlés a Fehér Kereszt jelében.
- A Duna-Tisza-csatorna.
- A szanonekt szerencséje.
- Halálos baleset a Maroson.
- Turchányi Olga és a fekete banda.
- A hegedülő cigányprimás, vezénylő katonatiszt és a gyóntató pap.
- A hadnagy ur szerelme.
- Utonálló kofák.
- Lecke Goluchovakinak.
- A Fényes-párt megalakulása.
- Ostendei divat.
- Ministeri leirat a lóvasut ügyében.
- Sulkovskí herceg ékszerasztálya.
- Szocialista-gyűlés Aradon.
- Tárcs: Kakukszó. Irta: Dálnoki-Nagy Lajos. — Naiv lelkek.
- Csarnok: Lella sorsa. Irta: Nyáry Albert báró.

Az ígéret földje.

Arad, június 18.

Az ígéret földjén szomorú virágok nyitnak. A tejjel-mézzel folyó kánaán népe nem tud megélni s egyre nagyobb méretekben hagyja el a földet, hogy olyan helyet keressen, ahol arca izzadságával, kemény munkával legalább a mindennapi kenyeret megszerezheti. Az ígéret földje, a délibábos álmok vidéke nem teljesíti sem az ígéretet, sem az álmokat. A nagy magyar Alföldről ijesztő arányokban vándorol a kétkézi munkás Amerikába. Pedig a magyarság fája itt vert legerősebb gyökeret, itt hajtotta legszebb lombjait.

Hja, a közjog . . . Elvi háboruk dúlása közepett egy századéve feledkeznek meg Magyarországon arról a tételről, hogy

egy birodalom nagyságát sohasem közjogi elvek, hanem mindig a gazdasági fejlettség idézi elő. És mi történt 1867. óta e cél elérésére? A vasutépítést a kor szelleme egyenesen ráparancsolta az országra, tehát ezt nem lehet vívmánynak tekinteni. Vicinális koncessziókkal, egyes, jó szószólókkal rendelkező vállalatok állami támogatásával még nem tett semmit a kormányzat. A munkáskérdés rendezését megpróbálták ugyan, de ami ebből a próbálkozásból született: a munkástörvény már megszületésekor teljesen idejét multá. A célszerű közlekedési politika Baross Gábor halálával ugyancsak sirba szállott s halvaszületett a Darányi-féle gazdasági politika is, a mely egyedül a kivitel fokozásában látja a boldogulás útját, ahelyett, hogy belterjes gazdálkodási rendszer megteremtésén fáradoznék.

A közlekedési és gazdasági politikának észszerűtlenségét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy a nyerstermények szállítására alig-alig van víziútunk. Pedig hajózható és a hajózásra alkalmas folyónk elegendő van. A Duna, Tisza, Maros, Körös, melyek nyugat felé a legpompásabb vízi szállítását kínálják, amelyek a bányatermékek és a gazdasági termelés minden produktumának a nyugattal szemben fokozott versenyképességet ígérnek: még mindig nincsenek kellőképen kihasználva. A Maros és a Körösök hajózhatóvá tétele már folyamatban van ugyan, de nincsen összekötő vízi vonalunk a Duna és Tisza között. Pedig főleg és ugyyszólván egyedül ez képesíthetné az Alföld és Erdély

termelését, hogy nyugat felé versenyképes kivitelük legyen. A versenyképességgel pedig természetszerűleg együtt jár a belterjes gazdálkodás fellendülése, tehát Magyarország keleti részeinek gazdasági megerősödése is.

Fábry Sándor békésmegyei főispán, ez a széles látókörű és erős gazdasági érzékkel megáldott ember ezen a hiányon akart segíteni, mikor megindította a Duna-Tisza-csatorna létesítését célzó mozgalmat. Egy századéve vajudik már ez az eszme, anélkül, hogy kiviteléhez valaha komolyan hozzáálltak volna. Most végre jó kezekbe került a mozgalom vezetése s a nagy terv közeli megvalósulásának első jeleként e hó 20-ikán szerdán, már ankétet is tartanak a kereskedelmi minisztériumban. Az ankétet, mely a csatorna létesítésének feltételeivel s az erről hozandó törvény tervezetével foglalkozik, maga Kossuth Ferenc vezeti. A közjogi harcok — ha csak ideig-óráig is, — de ebben a pillanatban nem zavarják a komoly munkálkodás lehetőségét s remélhetőleg végre nyélbeütik a csatorna dolgát.

Hatalmas gazdasági érdekek: ugyyszólván egész Erdélynek, Délmagyarország egy tekintélyes részének s az Alföld valamennyi törvényhatóságának nagyarányú fellendülése függ ennek a tervnek megvalósulásától. A viziszállítás olcsósága a buza értékesítését és exportját könnyűvé teszi. A szén olcsó szállítása a gyárpar szempontjából elsőrendű fontosságú kérdés, valamint ugyancsak az országos

Kakukszó.

(Részlet a Pletyka c. vígjátékból.)

Fidél:

Reggeltől estig szerelemre vágyva,
Száll a kakuk, csapong ágról-ágra.
Csókot kap, amikor csókra vágyik,
Vig az élte élete fogytáig.

Egyszer egy kis lepke áll útjába:
„Kakuk, kakuk, mért vagy olyan kába?
A virágot én is sorra járom,
De nevemet ki nem kiabálom.
Fu, fa, bokor titkotat megőrja,
Mért vagy a magad árulója?”

S hogy manapság a kakukszó ritka,
Bixton ez a bölcs tanács a tíka.
Mert már csak — a vénje kakukolgat,
Ifja, élt világát és — hallgat.

Dr. Dálnoki Nagy Lajos.

Naiv lelkek.

— Maizeroy. —

Szobáinkat csak vékony fal választotta el egymástól s ezt arra használtuk fel, hogy egymásnak kedves bohóságokat mondjunk. Egy koppanás, csendes, mint egy sóhaj, azt jelentette: Szeretsz?

Két erősebb kopogás jelentősége: Vágyol utánam?

Három koppanás: Szenvedélyes hévvel szeretlek.

— Egy karcolás azt jelentette: Haragszom. Ha pedig tompán, ökölrel ütött a falra, akkor ennek értelme ez volt: A tiéd vagyok!

Néha tréfából percekig nem válaszoltam kopogására, hagytam indulatoskodni, aggódni, kifáradni a kopogásban. Ilyenkor a fejemre huztam a paplant, hogy boldog nevetésemet meg ne hallja. Egy éjjel atyám, aki különben hamar és mélyen elaludt, felkiáltott;

— Ez az ostoba Bourjade szomszéd éjszaka ver szöveget a falba.

A Sacré Coeur zárda mellett laktunk, a hatodik emeleten, s tanuló leány voltam a Rochouart-utcában egy varróműhelyben. Együtt mentünk le és együtt jöttünk fel a lépcsőn s a homályban gyakorlatot tartottunk az ölekezésről és a csókolózásról, s megfogadtuk egy-

másnak, hogy mihelyest körülményeink engedik, egymáséi leszünk.

Születésnapomra egy kis ezüst gyűrűt kaptam tőle. Lefényképeztettük magunkat egy képen: kéz a kézben. De ez a boldogság nem tartott örökké. Az én Arturom, ki eddig bohó és vig volt, mint egy Pierrot, hirtelen zárkózottá és mogorvává lett. Sokáig nem vallotta be, mi bántja, de végre mégis rá tudtam venni, hogy elmondja nekem.

Pajtásai megzavarták a lejtét. Azt kérdezték tőle, hogy vajjon rózsaleánynak nevel engemet? Ez így nem tarthat tovább. Bolondság is így várakozni, ha az ember annyira szereti egymást, mint mi ketten.

Jámbor szemel könyörögve néztek reám, karja derekamat ölelte. Arca és ajkai kigyultak a láztól. Dadogó hangon szólt:

— Igent mondasz, azonnal igent mondasz! Elvesztettem a fejemet.

— Igen, igen . . . — dadogtam, épp oly zavartan, mint ő.

Örömben úgy felsikoltott, hogy megdöbentem.

— Kis madaram . . . én kicsi madaram . . . — és elhatároztuk, hogy néhány hétig nélkülözünk, hogy félre rakjuk garasainkat és aztán egy vasárnap, a gazdag emberek módjára, nászutat csinálunk Dieppe-ig.

tésével. 1839-ben Beszédes már el is készítette a rajzokat, mire egy 20 tagú bizottság alakult meg Vécsey Miklós báró elnöklété alatt, hogy a csatorna kérdését állandóan napirenden tartsa. Ennek a bizottságnak Széchenyi István gróf volt a legbuzgóbb tagja. Rajta kívül helyet foglaltak a tagok között Deák Ferenc és Károlyi György gróf is. Ezeknek buzgólkodása nyomán az országgyűlés is sürgősen tárgyalás alá vette az ügyet s az 1840: XXXVIII. t.-c-ben ki is mondta, hogy a Duna—Tisza csatorna állam költségen létesítendő. Megkezdtek már a részlet-tervek kidolgozását is, amikor a 48-as mozgalmas idők beköszöntöttek. A hatalmas reformok, melyeken az ország keresztülment, kimerítették a pénzforrásokat, — majd megkezdődött az önvédelmi harc. Később során az országgyűlés, látván, hogy a szép tervet beláthatatlan időnkig nem valósíthatja meg: az 1848: XXX t. cikkel hatályon kívül helyezte az előbbi törvényt.

Allig köszöntött be 67-ben az alkotmányos éra, 1868-ban ismét felvetődött a csatorna ügye. Boros Frigyes mérnök dolgozott ki e tekintetben terveket, melyeknek alapján az akkori kormány ismét tárgyalás alá vette a csatorna dolgát. Már a pénzügyek is biztosítva voltak, mikor a kormány a vasut-létesítésnek előtérbe nyomuló fontosságára és szükségességére való tekintettel, a vizit kérdését ismét elejtette. Ezek voltak az előzményei Hieronymi Károly nagy munkájának, mely teljes részletességgel készítette elő egy Budapest—Csongrád között tervezett csatorna létesítését. E csatorna tervei, költségvetése, tudományos feldolgozása és hasznossági megvilágítása teljes aprólékos-sággal kidolgozva állanak a mostani terv felvetői és a mozgalom megindítói rendelkezésére.

A szállítási előnyök.

Hogy a Duna—Tisza-csatornának mekkora jelentősége vagy úgy az Alföld gazdasági mint szociális viszonyait illetőleg, arról kötetlenül lehetne írni. E helyütt csupán a leglényesebb részletekre vonatkozó adatokat közöljük.

Tudvalevő, hogy a Körösök hajózhatóvá tételét Békésvármegye kezdeményezésére már munkába is vették. E munkálatok befejeztével a Hármas-Körös teljesen, a Kettős-Körös pedig Gyuláig hajózható lesz. A Maros folyó hajózhatóvá tétele az O. M. K. E. tavaly megindított mozgalma folytán ugyancsak nagy léptekkel halad előre s néhány esztendő múlva Piskitől Szegedig nem lesz akadály a vízi szállításnak.

A Tisza, a Maros, a Körösök, a Béga-csatorna és a Ferenc József-csatorna vizitjainak fontossága azonban nem is hasonlítható a Duna—Tisza csatorna jelentőségéhez. A Tiszántul, az ország legtermékenyebb vidékének egész gazdasági termelését olcsón szállíthatóvá tenné ez a vizit, amelynek révén a Tiszántul közvetlen összeköttetésbe jönne a fővárossal, Béccsel és a nyugattal egész Regensburgig, sőt azon túl is. Erdély érc-termelése, a szénbányák termékei s a mezőgazdasági tömegárak, amelyek nem gyors, de olcsó szállítást igényelnek, a Duna—Tisza-csatorna által hozzájárulnának a legkedvezőbb szállítási konjunkturákhoz. Az 1868-ban felvetett csatornázási tervnek elejtését akkor indokolta az, hogy a 24—30 koronás buzára elbirták a vasuti szállítás drága voltát. Ma azonban, amikor a buza ára 15—17 koronára szállott le Románia és Amerika versenye folytán, — az országnak és a földirtokos-osztálynak elsőrangú érdeke, hogy a szállítási költségek kevesbitésével pótolassék az előállott árhiány. És hogy erre a szóbanforgó csatorna igen alkalmas, arra nézve utalunk a kereskedelmi minisztérium által kidolgozott memorandum adataira, melyek szerint a létesítendő Duna—Tisza csatornán való szállítás mellett (beleértve

a csatornavámot is) a vasuti és hajózási szállítás közötti különbség a távolságokhoz képest 45—65 százalék megtakarítást idéz elő. A statisztika adatai szerint ugyanis a vasuti külön díjszabás szerint egy tonna kilométer szállítási költsége 100 kilométerre 610 korona, addig a vízi szállításé 154 korona. 500 kilométerre a vasuti szállítás 3.94 koronába, a vízi szállítás 0.84 koronába kerül tonnakilométerenként. 1000 kilométerre a vasut 2.97 koronáért szállít egy tonnakilométert, míg hajon ugyanennek szállítása 0.75 koronát emészt fel.

Nyilvánvaló, hogy a szállítás díjában mutatkozó különbség mellett a vízi ut létesítése elsőrangú érdeke úgy a termelés, mint az ipar és kereskedelem tényezőinek. De érdeke ez a MÁV-nak is, amelyre nézve szintén nagy előnyül járna a Duna—Tisza csatorna létesítése. A tömegáraknak egy időben (összel) való önköztetésen történő szállítása a magyar államvasutak jövedelmezőségét egyenesen veszélyeztetli s maga a helyes vasuti politika igényli, hogy a tömegárakat vízi úton lehessen szállítani.

Megtakarítás a távolságban.

Hogy mekkora terület vonható bele a Duna—Tisza csatorna forgalmába, arra szolgáljanak támpontul a következő adatok:

A Marosnak Szegedtől Aradig való hajózhatóvá tétele már csak rövid idő kérdése, de a terv szerint a folyót egészen Piskitig hajózhatóvá teszik. A Körösöknek hajózhatóvá való berendezése máris munkában van. Az első kamaraszilip, a *békényi*, már az idén fel is épül. A Duna—Tisza-csatorna kiépítésével 2100 kilométernyi vizitutat nyer az ország, amelyen a forgalom teljesen nyugat felé gravitál. S hogy mekkora példának okáért az eddigi vizituttakka szemben a csatorna előnye, arra nézve elegendő az a néhány adat, hogy Csongrádtól Budapestig az eddigi vizitut hosszúsága 709 kilométert tesz ki. A csatornán ez a távolság mindössze 140 kilométer lenne. 569 kilométer, azaz 80% megtakarítást jelentene ez az új vizit. Gyomától Budapestig a vasuti távolság 160 kilométer, az eddigi vizitut távolsága 883 kilométer, az új uté pedig 270 kilométer lenne. Távolságban tehát 67% megtakarítást érünk el a mostani viziszállítással szemben, míg a vasuti szállítással szemben költség tekintetében 46% lenne a megtakarítás.

A kivándorlás ellen.

Ennyit a nagyfontosságú tervgazdasági oldaláról. Ha most a szociális jelentőségét szemléljük a dolognak, ott ugyancsak hasonló fontosságú részletekkel találkozunk. Csongrád, Csanád és Békésmegyék munkásosztályának javarészét ugyanis a földmunkások (kubikosok) teszik ki. Noha ezek a kubikosok elsőrangú munkásokként ismeretesek, az állandó munkahiány folytán mégis igen ritkán jutnak kereset-hez. Ez okozza, hogy az Alföld legtermékenyebb részeiről évenként fokozatosan nő a kivándorlás és hogy napról-napra nagyobb tért hódítanak az agrár-szocialista tanok. Vadnay Andor, aki a Budapesti Hírlap hasábjain ismertette e kérdésnek minden fázisát, sajna, nem érthette meg az időt, mely meghozza az ő álmainak beteljesedését. Mert a Duna—Tisza-csatorna építése meghozná. A földmunkásokat évekig tartó munkával látná el a terv kivitele, ami által a kivándorlás hatalmas mértékben csökkenne s az alföldi gazdasági viszonyok kedvezőbb alakulása magával hozná a kereseti és megélhetési viszonyok javulását is.

Elsősorban Békésmegyének, Csongrádnak és Csanádnak, másodsorban Arad-, Temes, és Torontálmegyék s az erdélyi részek nyugati megyéinek fűződik sok és nagy érdeke a csa-

torna tervének megvalósításához. E specialiter helyi érdekek azonban oly hatalmas területet ölelnek fel, hogy már ezért is országos érdekűnek kell tekinteni a csatorna ügyét, a től is eltekintve, hogy a mezőgazdasági és ipari tényezők az egész országban megéreznék az új vízi-ut üdvös hatását.

Fábry Sándor dr. békésmegyei főispán, aki a most megindult mozgalom élén állva, erélyesen és fáradhatatlanul dolgozik a csatorna létesítése érdekében, az adatok egész tárházával fogja a terv hasznosságát a megtartandó ankéten bebizonyítani. És ha a csatorna létrejö, a megvalósítás elválaszthatatlanul összeforr e nagytudású, széles látókörű ember nevével, melyet a csatorna eszméjének kapcsán igen sokat emlegetnek mostanság úgy az érdekelte vármegyékben, mint a minisztériumokban.

A sanzonett szerencséje.

(Rienzi Mariskát megszüntették.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18

Aki néhány esztendőre vissza tud emlékezni Budapest éjszakai életének krónikájára, az bizonyosan ismeri Rienzi Mariska nevét. A Somossy-orfeumnak volt a legragyogóbb csillaga, s ha nem is a legjobb hangú, de mindenesetre a legszebb énekesnője. Kánikulák idején a vendégszereplő Somossy-orfeummal többször megfordult a híres Rienzi Aradon is; ő volt a társulat primadonnája, ő érte bomlottak a legjobban a vidám ifjak és szalmaövegyek.

Éjfekete szeme nem egy lovagot gyújtott szerelemre és nem egy lovagnak került tömön-ten sok pénzébe. Rienzi Mariska pedig két marokkal szórta a pénzt, gumazkerekűn, majd automobilon járt, csodálatos toaletteket hordott, s olyan kalapokat, amik még Párisban is feltűnést keltettek volna. Egy egész aranyműves boltba való ékszere volt, különböző szerelmek értékes emlékei.

Mert Rienzi Mariska szerelmei gyorsan változtak egymást. Éppen, mert túlságosan költséges életet élt, szinte kénytelen volt sietősen kitéssékelni udvarlóját, miután vagyonuk fölőlegét, sőt néha nemcsak a fölőleget is, elpazaroltatta velük. De, nevezetes mozzanat Rienzi Mariska életében, hogy hű nem tudott lenni egyetlen szerelméhez sem, még a leggazdagabbakhoz sem, úgy hogy Budapest és egy pár nagyobb vidéki város egész aranyifjusága hamar megismerte a szép Mariskát...

Azután az esztendők szálltak és Rienzi Mariska bájai mindegyre szélesedtek; utóírta a bretili csillagainak végzettsé: elhízott. Ekkor már nem igen tudott Pesten hódítani, elment Bécsbe. Ott is nehezen jutott valamihez, de végre mégis alkalmazták a Louvre-kávéházban. Meglehetősen vékony fizetéssel: három korona napidíjat kapott és százalékot a pezsgő után, melyet társaságában fogyasztottak el. Ez a százalék azonban nagyon csekély összegekre rugott, mert Rienzi Mariskát nem igen keresték az éjjeli mulató vendégek, akik inkább az ifjuságért és karcsúságért lelkesedtek.

Kolleganói már azt várták, hogy a Louvre tulajdonosa fölmond Mariskának, mikor egyszerre csoda történt: egy görög kereskedőből álló társaság tévedt a Louvreba, s a görögök leggazdagabbika, egy milliomos athéni szőnyegkereskedő életre-halálra udvarolni kezdett Rienzi Mariskának. Oriási pezsgő számlák lettek ennek a szerelemnek következményei és Rienzi Mariskát ismét irigyen nézték a többi sanzonettek.

Tegnap aztán Mariska nem jelent meg a Louvreban. Enekszámát mással énekelte el,

s az éj folyamán a tulajdonosa levelet kapott — sok sajtóhibával, — melyben Mariska tudára adja, hogy a görg: megszöktette.

Rienzi Mariska most Athénban van és segít a szőnyegkereskedőnek a milliót elpusztításában.

Halálos baleset a Maroson.

(A csolnakázás áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Végzetes szerencsétlenség történt vasárnap délután csolnakázás közben a Maroson. Hírom aradi munkás a munkaszünetet egy kis vízi mulatságra használta fel. A mulatságnak azonban gyászos vége lett. Az evezésben járatlan munkások neki hajtottak az ingyen fürdő viz fogó léccének. Az összeütközés következtében a csolnak megbillent, mire a bennülők elvesztvén egyensúlyukat, beleestek a folyóba. Kettőnek közülük, akik némileg tudtak uszni, sikerült kivickélni a partra, az egyik munkás azonban belefullt a vízbe. Holttestét mindeddig nem tudták kihalászni.

A tragikus esetről alábbi tudósításunk szól:

A vasárnap délutáni hőségben az aradi Ländler-féle fürdőgyár három alkalmazottjának: Lencz József gyári munkavezetőnek, Wolf István és Stock András munkásoknak kedvük kerekedett egy kis csolnakázásra a Maroson. Vasárnaponként irigységgel nézték a regattistákat, amint nyilsebesen siklottak át a vizen és úgy hitték, hogy ők is meg tudják ezt csinálni.

A parton megpillantottak egy gazdátlan csolnakot. Beleültek a lélekvesztőbe azzal az elhatározással, hogy jól kimulatják magukat és azután visszaviszik a csolnakot a helyére. Eleinte pompásan ment minden. Vigan siklottak tova a habokon.

— Hisz ez pompás mulatság! — kiáltotta ujjongva Wolf István. — Eőre teljes erővel.

Körülbelül egy félórát kifogástalanul ment minden. Ekkor azonban megtörtént a szerencsétlenség. Mint hogy a csolnak kormányzása gyakorlatlan kezekben volt, nem tudták kikerülni az ingyen fürdőt és teljes erővel beleültek a fürdő vizfogó léccébe.

A válságos pillanatban a csolnak annyira megbillent, hogy a bennülők elvesztették egyensúlyukat és mindhármán beleestek a folyóba.

A parton nagyszámu közönség nézte a borzalmas látványt. Nagy zürzavar támadt. Többen beleakartak ugrani a folyóba, hogy kimentessék a hullámokkal küzdőket. Ez azonban nem mutatkozott tanácsosnak. Könnyen baja eshetett volna a mentőknek is. Ezalatt a vízbeesettek kétségbeesett küzdelmet folytattak a hullámokkal. Tüdejük megtelt vízzel és csak küzdelmek árán tudták magukat fentartani a vizen.

Wolf István és Stock András nagynehezen a part közelébe jutottak, ahol már talaj volt a lábuk alatt és tántorogva jöttek ki a vízből. Lencz Józsefet azonban elnyolték a hullámok. Pár pillanatig még kilátszott a karja a vízből, de azután nyomtalanul eltűnt.

A szerencsétlenség híre rögtön eljutott a rendőrséghez, ahonnan Vidéky Gusztáv rendőrtiszt a helyszínére ment és megtette a kellő intézkedéseket az eltűnt holttestének kihalászására. A holttestet az est beálltáig csakánynyal keresték, ma pedig folytatták a kutatást. Eddig azonban nem tudták az eltűntet megtalálni. Valószínű, hogy a víz elsodorta a Marospartii községek mentén. A rendőrség ma közzé levelet intézett a Marospartii községekhez.

TANÜGY.

(—) Tankönyvháború. Az új tanítási terv új tankönyveket tesz szükségessé. Az aradi iskolák is könyvet cserélnek s az új könyv megállapítása céljából tartanak ülést holnap délelőtt Millig József iskolafelügyelő elnökielte alatt. Most tulajdonképp az Ember-féle és az Alexander féle könyvek körül lesz választás, nihetleg az előbbi javára. Egyik aradi könyvkiadó, az Ingusz I. és Fia cég szintén részt vesz az új könyvek kiadásában. Tekintettel arra, hogy a könyve az aradi ipar terméke, számíthat a választásnál arra, hogy művelői gyelemben fognak vétetni, ami természetes is. Az az indítvány, hogy addig a régi könyvek használtassanak, (Ingusz kiadása) míg az új megjelenik, ugyanott kisebbségben maradt. Lapunk holnap számában bemutatjuk mellékletben az itt készült könyv egy oldalát, annak kiállítás, művészi kivitele dicsősége az aradi nyomdai technikának. Az olvasókönyv szerzője Brunovszky Rezső, kinek neve régen ismeretes a tankönyvirodalomban s biztosíték arra nézve, hogy nemcsak külső kiállításban, hanem tartalmában is erős versenytársa lett volna a fővárosban kiadott tankönyveknek. Annyit azonban kijelenthetünk most is, hogy az Aradi Tanítók Köre által ajánlott Barna Jablonkay féle ABC könyv szílvonalra alig haladja meg a használatban levő Csik féle könyvet, sőt némely tekintetben rosszabb. Kíváncsian várja a tanítóság a döntést, vajjon a három irányzat közül melyik kerekedik fölül?

Utonálló kofák.

(A drágaság dolga — A lómészárszék mellett. — Magtámadott cseresznyedarus. — Nincs intézkedés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18

A piaci botrányok s a drágaság dolgában még mindig nem történt semmiféle hatósági intézkedés. A rendőrség vezetői egyáltalában nem reagáltak arra sem, amit a rendőrlégények kofasággal foglalkozó atyafiságáról írtunk: szóval a torony alatt alszanak tovább.

A mai nap egy sikerült kofautonállással gazdagította az aradi piac bünlajstromát. Az eset a következő:

Dán János pécskai román egy kocsi cseresznyét hozott ma be a városba. Utközben körülfojták Nedelkó Miklós gyümölcsárus, Mikovits Nadia és Kovács Teréz kofák és megakartak tőle venni két kosár cseresznyét. Dán az uton nem volt hajlandó a vásárra, mire venni akarók erőszakoskodni kezdtek. Egy rendőr erre rendreutasította őket, ez azonban mi'sem használt. Nedelkó és a kofák tovább erőszakoskodtak. Nedelkó felült a kocsira és úgy akarta rábírní Dánt a cseresznye eladására. Az asszonyok pedig egyszerűen le akartak emelni a kocsiról, két kosár cseresznyét. Miután többszöri figyelmeztetés sem használt, a rendőr bekísérte az erőszakoskodókat a főkapitányságra. A hatóság a toladó némbereket érzékeny bírsággal sújtotta.

A lómészárszék ügyében ma a következő levelet vettük:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapjában olvastam a lóhússzékre vonatkozólag egy javaslatot, melyet Kellner György állatorvos ur írt s melyre bátor vagyok mint laikus, kijelenteni, hogy adatai nem helyesek.

Én fiatal koromban Bécsben laktam több évig és mondhatom, hogy igen sokszor ettem lóhúsröstyöst és lóhús szeletet is.

Jó szakember kell hogy legyen, aki meg bírja különböztetni a lóhúst a marhahústól, tehát az nem áll, hogy annak az ize nem jó; az sem áll, hogy a lóhústól gyomorbajt kap az ember; az sem áll, hogy azok a lovak, melyek levágásra alkalmasak, olyan drágák, hogy a

búst olcsón adni nem lehet. Hát a bécsiek meg a budapestiek bírják adni? Azok is csak veszik a lovat, pedig azt hiszem, mi, vidéken csak olcsóbban vehetjük, mint a fővárosiak. Hogy a kereslet nem lenne élénk, azt csak bízzuk a vállalkozó mészárosra. Hogy nincs annyi fogyasztója Aradnak, mint Budapestnek, az igaz, de nem is kell nekünk annyi szék, mint a fővárosnak, elég egyelőre egy. Ugy látszik, hogy megvan már a módja, hogy mivel lehet a husarakat leszorítani, mert azt hiszem, hogy ez több hatással lesz, mint valamennyi hatósági mészárszék, meg próbavágás.

Miniszteri leirat a lóvasut ügyében.

(A megváltási ajánlat beadása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18

A helyiérdekű motoros vasutaknak a városba való bejöhete ügyében június hó 1-én tudvalevőleg ankét volt a kereskedelemügyi miniszteriumban. Az ankéten, amely Seterényi József államtitkár elnökielte alatt folyt le — mint ismeretes — azt határozták, hogy felhívják az Aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaságot, adja be a lóvasutnak a város által való megváltása iránti ajánlatát Arad város törvényhatóságához.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter megbízásából az államtitkár most leiratot intézett a városhoz, amelyhez mellékelte az ankétról szóló terjedelmes jegyzőkönyvet is. A miniszter leirata értesíti a város közönségét, hogy egyidejűleg leiratilag utasította a Közuti vaspálya részvénytársaságot, hogy a megváltás iránti ajánlatot nyolc napon belül adja be a városhoz.

A kereskedelemügyi miniszter leirata, amely Seterényi József államtitkár írt alá, teljes szövegében így hangzik:

Arad szab. kir. város közönségének.

Arad szab. kir. város helyi közlekedésének rendezését érintő kérdések tárgyalása céljából, a vezetésem alatt álló miniszteriumban 1906. évi június hó 1-én megtartott értekezletről felvett és másolatban idezart jegyzőkönyv elhatározásom elé terjesztetvén, az abban foglalt javaslatot elfogadva, az Aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaságot egyidejűleg kiadott rendelettemmel utasítottam, hogy a közuti vasutjának átalakítására, esetleg eladására vonatkozó ajánlatát a közönséghez nyolc napon belül nyújtsa be.

Midőn erről a közönséget tudomásul vétel végett értesitem, egyuttal felhívom, hogy a nevezett részvénytársaság által benyújtandó ajánlatot sürgősen tárgyalás alá vegye és hozandó határozatának másolatát hozzám azonnal terjessze fel.

Budapest, 1906. június hó 13-án.

A miniszter helyett:

Seterényi,
államtitkár.

A közuti vaspálya részvénytársaság a miniszteri felhívás folytán e hét végén fogja beadni a városhoz a megváltási ajánlatot, amelyet a közlekedésügyi bizottság rögtön tárgyalás alá fog venni. A bizottság javaslata alapján a július havi közgyűlés fog dönteni a megváltás ügyében.

A sürgősséget követeli ebben az ügyben a miniszteri leirat is, amely meghagyja, hogy a város sürgősen vegye tárgyalás alá az ajánlatot és a hozott határozatot azonnal terjessze fel hozzá!

Orosz zsidómészárlás. Sortüz Moszkvában.

(Ujforradalom.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 18

Az oroszországi zsidóüldözés úgy látszik, az orosz kormánynak megint eszébe jutott, hogy annak segítségével levézető csatornát vájjon a forradalmi láznak, mely majdnem egész Oroszországot elkapta. Természetes, hogy hivatalosan és félhivatalosan tagadják, hogy a kormánynak bármi része is volna a zsidóüldözésben.

Az ujult erővel lábrakapott forradalmi láz ismét hatalmába kerítette az egész orosz birodalmat. Hiábavaló minden ugynevezett „erélyes intézkedés,” mely tudvalevőleg akasztást, agyonlövetést, Szibériába való deportálást jelent az orosz hivatalos nyelv szerint. A дума nem hozta meg a tőle várt eredményt s az alkotmányosnak nevezett rendszer teljesen egyértékese a régi rémuralomnak: érthető tehát, ha a nép rétegeiben ismét kitört az elégtelenség, mely elé a zsidóüldözés politikáját akarja gátul dobni az erkölcsstelenységben tobzódó uralom.

Mai távirataink a következők:

Pétervár, június 18. Az összes kormányzóságokból ijesztő hírek érkeznek. Ezért az összes politikai körök hangulata igen nyomott. A holnapi népgyűlésre a rendőrség és katonaság rendkívül szigorú intézkedéseket tett. A pétervári munkásokat szakadatlanul dragonyos őrjáratok veszik körül.

Moszkva, június 18. Tegnap a bulvárdon nagy néptömeg gyűlt össze és vörös lobogó alatt a városi parancsnok háza előtt tüntetett. Később a munkások és a katonaság között verekezés támadt, mire a kozákok és a dragonyosok több ízben sortűzet adtak a tüntetőkre. Nagyon sok ember meghalt.

Bialosztok, június 18. A nyugalom ismét helyreállt, dacára annak, hogy egész éjjel még revolverlövéseket hallottak. Az utazókat és a zsidókat is bebocsátják a városba. Bader tábornokot katonai kormányzóvá nevezték ki. Kládovánál Kalisba induló postakocsit rablók megtámadták. A kecsis és a két katona, kik a postát kísérték, megölettek. A postakocsit a rablók kirabolták.

Varsó, június 18. Bialosztok város és a bialosztoki kerület főparancsnokát a hadi állapot tartamára Bader tábornok főkormányzóra bízták. Bárha a kölcsönös lövöldözés vasárnapra forduló éjjel reggel hét óráig folyt, a katonai őrségeket mindazonáltal visszavonták. A forgalom a városban ma már részben helyreállt. Sok zsidó család menekül. A vasútállomáson több gyanús izgatót letartóztattak. Vilmából élelmiszereket szereztek be. Azoknak a zsidóknak, kik a városba be akarnak menni, most megadják erre az engedélyt.

A bialosztoki zavargásokról Moszkvába érkezett jelentések azt mondják, hogy több mint 200 üzletet és lakást fosztottak ki. A nép dühe annyira ment, hogy a menekülő zsidókat a második emeletről az utcára dobálták.

Grodno, június 18. A bialosztoki zavargásokra vonatkozólag a kormányzóhoz érkezett jelentések szerint még a legutóbbi éjjel is összetűzések voltak katonai csapatok és forradalmárok között. Ez utób-

biak a szomszédos házakból tüzeltek a rendőrségi épületre, a katonaság azonban elűzte őket onnan. Mielőtt a zendülők a házakat elhagyták volna, felgyújtották azokat. A tüzoltóságnak nem sikerült a tüzet eloltani, mert a házakban igen sok lőszer volt, a mely felrobbant. A csapatok nem szenvedtek veszteséget. Megtették az összes intézkedéseket, hogy a zavargások ismétlődését megakadályozzák.

Varsó, június 18. Attól tartanak, hogy Lodzban és Consochanban is zavargások és zsidóüldözések fognak kitörni, mert a rendőrség és a csapatok ezeken a helyeken kihívó magatartást tanúsítanak.

Berlinből jelentik: Az „Alliance Israélite” idevaló irodája a következő levelet kapta Bialosztokból június 14-iki kelettel:

Városunkban iszonyu az izgatottság. Vasárnap délután az utcán agyonlőtték Derkatsow rendőrfőnököt, aki humanus ember volt és védte a zsidókat. Egy zsidó küldöttség koszorút vitt a koporsóra, azonban a küldöttséget nem fogadták, hanem szidalmakkal visszautasították. Erre a küldöttség Grodnoba ment a kormányzóhoz, aki a következőket válaszolta:

„A múlt évben júniusban 40 zsidót öltek meg Bialosztokban, mire azután hat hónapig nyugalom volt. Most ezer zsidót fognak agyonütni és ezzel azután a nyugalom hosszabb időre lesz biztosítva. Esetleges tüntetésekért és mészárlásokért nem vállalok felelősséget.”

Ez a borzasztó jóslat beteljesült. iszonyu félelem és kínok között élünk. Minden zsidót, aki az utcára merészkedik, kíméletlenül lemészárolnak. De betörnek a zsidók házaiba és üzleteibe is és akit ott találnak, legyilkolnak.

A hadnagy ur szerelme.

(A leltől orr.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 18

Havenhausz Imre budapesti tüzérhadnagy körülbelül két évvel ezelőtt nagy vitézi tettet követett el, elcsavarta egy szép szobaleány, **Detári Lidia** fejét — aki közben maga is halálisan beleszeretett a délceg katonatisztbe. Másfél évig benső szerelmi viszonyt folytattak egymással. A hadnagy ur az utóbbi időben kisé elhidegült a leánytól és felszólította, hogy jó lesz, ha látogatásait mérsékelni fogja. A szerelmes lány féltékeny lett. Azt hitte, a hadnagy szakítani akar vele s más nővel akar viszonyt kezdeni.

Ez év március 10 én délután Detári Lidia egy revolvért vásárolt s bement a kaszárnyába. A hadnagy még nem volt odabaza, a leány azonban elhatározta, hogy megvárja. Bement a szobába s hat óra felé tényleg hazajött a katonatiszt.

— Kérlek, ne szakíts velem. Nem tudok nálad nélkül élni! — könyörgött a leány.

A hadnagy dühösen ráförmedt:

— Hogy mertél idejönni? Megmondtam már, hogy nem szeretlek. Takarodj, pusztulj innen.

A leányt elfutotta a harag. Előrántotta szoknyája zsebéből a revolvért s azt a tiszt fejére célozva, elsütötte. A hadnagy megragadta a leány kezét s le akarta fegyverezni, de az még két lövést bírt tenni, amelyek közül azonban csak egyik talált és pedig úgy, hogy az a nagy orrát szúta szét.

A lövések zajára besiettek a többi katonatisztek, akik ártalmatlanná tették a dühöngő

leányt, akit azután átadtak egy rendőrnek, aki letartóztatta. A leány, aki szándékos emberölés büntetének kísérletével van vádolva, a vizsgálat során azzal védekezett, hogy ő nem akart ölni, csupán szerelmét elcsullítani, illetve egyik szemét akarta kilőni. A szájalomraméltó szerencsétlen leány Gál Jenő dr. védő állítása, szerint szerelmi csalódása és bánata közben megőrült a fogházban. Folyton azt hajtogatja, fel ne mentse őt, mert ő akasztófát érdemel. Ha kieresztik, ugyis felakasztja magát.

Ma tárgyalta ezt az érdekes bűnpört Zsitvay elnöklésével a budapesti esküdtbíróóság, a mely nem bűnösnek mondotta ki a leányt, akit a verdikt alapján a bíróság felmentett a vád és következményei alól. A szerencsétlen nőt szonnel szabadlábra is helyezték, ami azonban csak annyit jelent, hogy a fogházból egyenesen az őrltek házába jut.

Turchányi Olga és a fekete banda.

(A hazamenekült primadonna.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Említettük, hogy a budapesti Városligeti szinkörben nagy sikerrel lépett fel tegnapelőtt **Turchányi Olga**, a Pétervárról hazajött diva, akit az aradi közönség is jól ismer a Leszkay-rezsim utolsó két esztendejéből. Pesten is sok az ismerőse Turchányinak, részint a Magyar Színházból, de vannak sokan, akik még abból az időből emlékeznek a kis Olgára, amikor a jég királynője volt és a gyermek-színházban primadonáskodott. Azóta nagy utat tett meg Turchányi Olga. Hogy mekkora utat és hogy miképpen tette meg, azt ő maga érdekesen mesélte el az öltözőjében.

Kisült az a szenzációs dolog, hogy **Turchányi Olga** tulajdonképpen orosz menekült, aki a forradalmi borzalmak elől sietett haza, noha még öt éves szerződés köti a cári operett-színházban. Borzalmas részletet is vannak ennek a dolognak, kicsi híja, hogy a fekete banda legényei meg nem ölték a kacagó diva édes anyját és kis leányát...

Érdekes párisi és pétervári kalandjait így mesélte el Turchányi Olga:

— Amikor itthon nagyon elkeseredtem már, elhatároztam, hogy egy csapással változtatok a helyzetemen. Nem játszom többé öt szavas szerepeket a Magyar Színházban, nem állok ki többé látványosságnak; hanem kimegyek a külföldre és megmutatom az itthoniaknak, hogy mit tudok — odakünn.

Osszepakoltam a cökmókomat és kintartam Párisba. Ott pedig — éheztem és koplaltam, vagy: koplaltam és éheztem. Sorra jártam a színházakat, hogy szerződtesselek: azt felelték, menjek haza Magyarországra. Elmentem volna már kórusba, elmentem volna statisztálni is; csak — koplalni ne kelljen többé. Nem akadt semmi és én már arra gondoltam, hogy leugrom a szállodai szobám hatodik emeleti ablakából. A szobaleány, a helyes, a kedves párisi szobaleány felhozta a maga reggelijét és azon — megvizsgáltam egy kicsit.

Azután megint elmentem szerencsét keresni. Es aznap — meg is találtam. A véletlen összehozott egy pétervári színigazgatóval és az adott szerződést, meg ötszáz frank előleget! Akkor este annyit ettem, hogy még ma is jól vagyok lakva tőle. Egy hétig németül játszottam Pétervárott, azután franciául, végül oroszul. Es azóta a **Kazánsky színház** tagja vagyok. Ez azóta a **Kazánsky színházban** előadták a **Bob herceg-et**, a **Suhanc-ot**, a **Lottó szerencsét** az én kedvemért és az én fordításomban. A

A hegedülő cigányprimás, vezénylő katonatiszt és a gyóntató pap.

(Pör egy válópör körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Sok mindenféle pörben hallgattak már ki szakértőket, de olyan szakértőkről, amilyenekről az alábbiakban lesz szó, olyanokról még mit sem jegyzett fel a magánjogi döntvénytár. Mert szakértő lehet valaki borban, kutyában, bacillusban, sőt sok másban is, de olyan embert nem szült még anya, aki az asszonyokban is szakértő legyen s meg bírja állapítani, hogy melyik asszonyról van szó, ha egy megcsalt férjről beszél a fáma.

Az aradi törvényszék előtt ma ilyen szakértőről folyt a vita. Még márciusban történt ugyanis, hogy az egyik aradi napilapban egy cikk jelent meg ilyen címmel: Válópör az anyós miatt. Név nem fordult elő a közleményben, amelyben egy megindítandó válópör történetéről volt szó. A cikk azonban egész egyszerűen így végződött:

„A dologban, amint kiszivárgott, *cigányprimás hegedül, katonatiszt vezénylő és reverendás pap gyóntat.*”

Idáig rendben van a dolog. Elvégre senki fia nem veheti rossz néven a cigányprimást, hogy ő nem gyóntat és nem vezényel, hanem hegedül. Viszont a katonatisztól nem várhatja senki a feloldozás dícső aktusát s az pedig, hogy a pap a szent Dávid hegedűjén kívül más hangszert nem ismer: szintén rendjén való dolog. Ha azonban a hegedülés, vezénylet és gyóntatás egy szép asszony ügyével kapcsolatban említődik, az legalább is annyit jelent, hogy izé... azaz kutyá van a kertben. Már pedig egyetlen hölgy se szereti, ha vele kapcsolatban a kutyáknak eme tartózkodási helyét emlegetik.

Igy történt, hogy *Hanacsek* Boláné, aki a név megemlítése nélkül írt cikket magára vonatkoztatva, sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségeért fejeleltette a cikk íróját az aradi törvényszéknél. A felelősséget *Schmidt* Sándor dr. ügyvédjelölt vállalta el, ki a mai főtárgyaláson kijelentette, hogy a cigányprimás, a katonatiszt és a pap nem vonatkoznak a panaszosnőre.

— Kérem, — szöjt a kedélyes vádlott, — én a cikket olyan általánosságban írtam meg, hogy a benne vázolt paradicsomi örömeiket az asszonyoknak legkevesebb ötöden százaléka szintén magára vonatkozathatná.

Ezzel a kijelentéssel szemben *Reisinger* Ferenc dr. és *Scalay* Károly dr. tanuk azt vallották, hogy ők a cikkben foglaltakból ráismertek a panaszosnőre. A vádlott azonban erőteljesen tiltakozott az ellen, hogy a fentieket tanuknak tekintsék, mert azok csupán egyéni nézetüknek adnak kifejezést. Aki pedig egyéni nézeteket mond el, az nem tanu, hanem szakértő. Például, ha a nyájas, avagy nyájtalan olvasónak az az egyéni véleménye, hogy X. ur számár és ha ennek a véleményének kifejezést is ad: akkor ő szakértő. Mivel pedig a szakértésre nincsen paragrafus, ezentul mindenki nyugodtan leszarazhatja a felebarátját. Mindezekből eltekintve a vádlott kérte, hogy ellenszakszerűül *Steinitzer* Pál dr. és *Scalay* Arnold dr. aradi ügyvédek hallgassa ki a törvényszék. Ok — nygmond — majd megszakszerik, hogy kiról van szó a cikkben.

A bíróság azonban, miután a szakértői szemlélet nem tartotta célravezetőnek, elutasította a kérelmet és a vádat elítélte 60 korona fő- és 40 korona mellékbüntetésre. *Schmidt* Sándor méltatlankodva vette tudomásul az ítéletet, amely ellen sürgősen felebezzett is. Most már a nagyváradi tábla feladata lesz, hogy megállapítsa, vajjon van-e asszonyszakértő?

MULATSÁGOK.

(=) Felsőbb leányok bucsuja. Kedves és vidám mulatságon találkozik holnapután az aradi aranyifjuság. Az aradi felsőbb leányiskola végzett növendékei, az intézetből való végleges távozásuk alkalmából, az intézeti ifjúsággal egyetemben június 20-án, szerdán délután a városligetben zártkörű nyári bucsu-ünnepélyt rendeznek. Együttes kivonulás a ligetbe délután fél 5 órakor. A tánc kezdete a teremben 7 órakor. Belépőjegy a terembe személyenként 1 korona. A fennmaradó tiszta jövedelmet jótékony célra fordítják. A terembe való belépésnél a meghívó kívánatra felmutatandó. A bájos és buzgó rendezőség tagjai:

Erdély Tilly, Fetter Margit, Fischer Margit, Fránki Berta, Fr. ud Irma, Glück Ilonka, Hohn Mariska, Korosi Vilma, Kondor Annus, Lőrinczy Vilma, Leopold Gizi, Masovits Elza, Probst Böske, Rácz Vally, Spolarich Ilona, Tapasztó Juliska, Vörös Magda.

(=) Népünnepély. Az aradi jótékony célú „Burasztársaság” június 24-én, vasárnap délután 2 órakor a városliget egész területén és összes termelében „Országos népünnepélyt” rendez. A tánc kezdete este 9 órakor. Belépődíjak: a délutáni hangversenyre 40 fillér, gyermekeknek 20 fillér; este személyjegy 1 kor. 20 fillér, család-jegy 2 kor. 40 fillér, karzat 40 fillér. Előre váltott személy- és családjegyek a délutáni hangversenyre is érvényesek. A jövedelem egy részét a Kossuth-szobor alap javára fordítják.

(=) Gyermekek-színlelőadás. A vígjátéktantestület e hó 16-án a nagyvendéglő termében gyermek-színlelőadást rendezett. A befolyt jövedelmet a tüdővésztes tanítók szanatoriuma javára fordítja. Előadták a *Kis Feri* című egyfelvonásos színművet, melyet báró *Barkóczy* D. Antónia írt. Az előadás a következő műsossal folyt le: *Enek*: Fehér galamb. A madárka víg dalával. Kossuth lova. Himnusz. Vezető *Rolko* Rezső tanító. *Színmű*, előadták: Glász Teréz, Kövér Piroška, Ferenczsin János, Donov Ilona, Kun Mariska, Vlosák Stefánia, Döllin Anna. *Előkép*: „A tulipán királynő”, személyesítette *Schäffer* Lujza. Koronával a fején kis kocsiban ült, tulipánt tartva a kezében. Hat kis fiú a kocsirudat fogta, körülötte 80 fehér ruhás leány szintén tulipánt tartott. A képet görögültz világította be, miközben a Himnuszt énekeltek. Az előadás igen jól sikerült s 200 koronát jövedelmezett. A szép siker főképen *Bayar* Ferenc igazgató és *Fokorny* Péter tanító érdeme. *Kövér* Piroskát különösen kedves játékáért csokorral tüntette ki a közönség. Az előadást 17-én meg kellett ismételn.

Emil, te csalsz!

(A veszedelmes szállóige!)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 18.

Ezzel a közismert szálló igével leplezte le pár évvel ezelőtt az országos kaszinóban dr. *Kosztka* Emil honvéd-törzsorvos *Babó* Emil volt orsz. képviselőt, midőn ez kártyajáték közben szerencsésjét megkorrigálta. Ennek a szállóigének említése keverte bajba pár hónappal ezelőtt *Láday* Loránt ügyvédjelöltet is. Egy névnapl estőn borozgatás közben a társaság egyik tagja, *Ivanyos* Gyula rendőrségőfőalmazó észrevette, hogy *Láday* nem akar inni. Ingerkedve szöjt rá:

— Emil, te csalsz!

Láday kiitta borát, aztán visszagondolva a szállóige szerzőjére, a következő megjegyzést kockáztatta meg:

— Sajátságos, hogy éppen azok az urak nagyképűsködnek legjobban, akiknek okuk volna hallgatni, mert az az ur, akitől ez a szállóige ered, katonaszabadtással szerezte vagyonát.

Ezen kijelentés után a társaság egyik tagja, *Kosztka* Arpad rendőrfelügyelő, *Kosztka* Emil unokaöccse felkelt:

— Erről majd még beszélünk! — szöjt oda *Láday*nak s eltávozott.

Kosztka Emil dr. törzsorvos másnap lovagias elégtételt kért *Ivanka* Oszkár és *Balassa* István dr. megbízottai által *Láday*tól, aki késznek nyilatkozott az ügyet békés uton is elintézni, de a fegyveres elégtételt sem tagadta meg. A megbízottak tárgyalásának az lett az eredménye, hogy az ügyet mindkét félre nézve lovagiasan, békés uton intézték el.

Dr. *Kosztka* Emil ezzel azonban nem elégedett meg s mint honvéd-törzsorvos fejjelentette *Láday* Lorántot közhivatalnok minőségét sértő nyilvános rágalmozás vétsége miatt. A királyi ügyészség vádiratot is adott be *Láday* ellen, aki azonban *Dushegyi* Gyula védője útján beadott kifogásaiban azt vitatta, hogy dr. *Kosztka* Emil a kérdéses időben szolgáltonkivüli viszonyban álló ezredorvos volt s mint ilyen, közhivatalnoknak nem tekinthető. Ugyanazt a felfogást magáévá tette a védő kérelmére megkeresett honvédelmi miniszter és a honvédfőparansnokság is, de a perlésre szóló meghatalmazást nem adta meg a királyi ügyészségnek. A királyi büntetőtörvényszék vádtanácsa azonban dr. *Kosztka* Emil panasza folytán *Láday* vád alá helyezte közhivatalnok sérelmére elkövetett nyilvános rágalmozásért s kimondotta, hogy dr. *Kosztka* Emil, aki időközben visszalépett a tényleges katonai szolgálatba, mint honvéd-törzsorvos — közhivatalnoknak tekintendő. Ebben a rágalmozási pörben még a nyári szünet előtt megtartják a főtárgyalást.

Az osztrákok követelöznek. 12 millió tehertöbblet.

(A kiegyezési tárgyalások.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 18.

A kiegyezési tárgyalások az osztrák kvótabizottság mai ülésével egész erejükkel az aktualitás terére tolokodnak. Tudvalevőleg a múlt év június 6-án nincs szabályozva a kvótaviszony s a két állam a kvóta arányában járul a közös kiadásokhoz, így Ausztria 65.6 és Magyarország 34.4 százalékot fizet. Az osztrákok az új kvóta megállapítására teljes fegyverzettel készülnek. *Új kulcsot kívánnak*, — a népesség száma alapján akarják a hozzájárulási arányszámokat megállapítani. Ebből aztán olyan arány alakulna, amely szerint Ausztria 58, Magyarország 42 százalékot fizetne. Az osztrák kvóta-bizottság emellett a vámbevételeknek a tényleges fogyasztás szerint való felosztását is követeli. Most tudvalevőleg a vámbevételeket a kvóta arányában osztják fel a két állam között. Ez Ausztriának — az osztrákok szerint — nagy hátrányával jár, mert ott a behozott áruknak sokkal nagyobb részét fogyasztják el, mint a milyen a kvóta arányszámoknak megfelel. A vámbevételek az utolsó évben 150 millió koronára rugtak. A *védővámokat* már csak azért sem lehet elkülöníteni, mert a szabadáruforgalom folytán a termelő és fogyasztási területeket sok esetben nem lehet megkülönböztetni. Viszont a *pénzügyi vámok*, a kávé, tea, kakaó és fűszerek váma a tényleges fogyasztás szerint osztható fel, mert ezek a cikkek egyenesen átmennek a fogyasztásba. A megejtett számítások szerint a vámjövödelmekből harminc-négyven százalék esik a pénzügyi számokra. A pénzügyi számokkal megterhelt fogyasztási cikkek közül 81 százalék Ausztriában és 19 százalék Magyarországon fogy el. Ha a vámbevételeket ez arány szerint osztják fel, *ugy ez Magyarországra évi 12 millió korona tehertöbbletet jelentene.*

Az osztrák kvóta-bizottság tehát gondoskodik bőven a méreganyagról. De a kiegyezési tárgyalásoknak emellett tömördek nehéz problémái lesznek. Magyar részről bejelentették, hogy Magyarország szabad rendelkezési jogát a fogyasztási adók tekintetében fenn akarja magának tartani. Be akarják hozni a *petróleum-monopóliumot*, a *szeszadónak a kivételi jutalmak* tekintetében Magyarország a teljes szabadságot követeli magának és minden fogyasztási adónál a magyar kormány az adólab és adórendszer megállapítását teljesen függetlenül magának akarja fentartani.

Magyar részről követelik a *készletek* felvételét s a közel jövőben bizonyosságot szereznek a *jegybank* dolgában is. Osztrák részről valószínűnek tartják, hogy a bankközösséget a két állam közt kötendő szerződés tartamáig fentartják, bár nem hiányoznak a törekvések, hogy 1910-ben, a szabadság lejátszásával megteremtsek az önálló bankot. A készletek felvétele természetesen jórésben ettől függ, mert azok megteremtése nagyon nehéz lesz, ha a bank szétválasztása bekövetkezik. Fontos kérdés a *vasúti tarifa* dolga is. Osztrák parlamenti körökben azt követelik, hogy mindkét részről megszerezzék a teljes tarifaszabadságot.

HIREK.

„Hoch dr. Carol Lueger!”

Arad, június 18.

Az aradi román ujság mai számában lendületes vezető cikkely foglaltatik Lueger Károly dr. bécsi polgármester utazásáról. A cikk áradozva szól arról a szimpátiáról, a mely Luegert nemcsak a romániai, hanem a magyarországi románok között is körülveszi, s a „szép Károly” dicsőítését, mint valami alkalmi pohárköszöntőt, így fejezi be:

— Hoch dr. Carol Lueger!

Körülbelül így mondták vasárnap egy hete is Bécsben, amikor a magyar delegáció ellen a bicska- és esernyő-inzultust rendezték. Az aradi román lap tehát kétségtelenül bizonyos érzés-közösségben van azokkal a bécsi körökkel, akik az osztrák műveltség nagyobb dicsőségére a Bankgassei jelenetekben részt vettek.

Lueger szeretkezése egyes román politikussal nem egész új keletű. Mikor a memorandumot vívők, Brote Jenő, a román nemzeti komité elnökének és Albini Septimius titkárnak vezetésével Bécsben jártak s a királyhoz nem nyertek bebocsáttatást, Lueger (akkor még nem volt polgármester, csak keresztény-szocialista pártvezér) nagy ünnepélyességgel fogadta őket, s tüntetett velük. S mikor Aradon, 1897-ben a románok egy országos gyűlését betiltották, a gyűlés rendezői üdvözlő táviratot küldöttek Luegerhez, — elmondva, hogy mi csoda „jogtiprás” esett rajtuk.

Olyan hibája ez a román politikussoknak, amelyből úgy látszik, csalódások után se tudnak kigyógyulni. Valamikor egyik vezérük, véres csaták szomorú sorsra jutott hőse, szintén szövetségben volt az osztrákokkal. S mikor látnia kellett, hogy becsapták, szálló ígét hagyott hátra a románok közt, a mely megegyezik egy kuruc szálló ígével. Románul ez így maradt köz-szájon: „nu crede la

neamtu.” Kurucul meg így mondták: „bátya, ne higgy a németnek!”

Mikor a románok az aktivitást proklamálták, a magyarok előtt úgy hirdették, hogy szakítanak az osztrákok felé való kacsingatással. Kivétel programjukból azokat a pontokat, a melyeket Ausztria kedvéért tartottak fenn addig. A vezényszó kérdésében — a bécsiek provokálása dacára — nem foglaltak állást. Azt mondták: jogaikat nem külső támogatással, hanem a magyar parlamentben akarják érvényesíteni, s ezért a magyar körök szimpátiájára számítanak.

Ugy látszik, újra fordulnak egyet. S hogy ők ugyanakkor ünneplik Luegert, a mikor a magyarok egy ocsmány inzultus miatt megvetéssel fordulnak el tőle: az nincs célzatosság-nak híjával.

Pedig a nagy osztrák-szerelemnek újra csalódás lehet a vége. Luegernek, a magyarelles politikai vezérének eszközre van szüksége. Ha akarják: használtassák föl magukat. Ok fizetik meg az árát — ha majd Luegernek más céljai lesznek. Várjanak még egy kissé a hoch-ozással . . .

— Magyar fölírás a kaszárnyákon.

Bécsből táviratozzák: A közös hadügyminiszter Semsey László minapi fölszólalása folytán ma távirati rendeletet intézett a hadtestparancsnokságokhoz, hogy a kincstár tulajdonát képező összes kaszárnyákon és katonai kezelés alatt álló épületeken a német nyelvű fölírás mellett haladéktalanul magyar nyelvű fölírások is alkalmaztassanak. A hadügyminiszter rendeletének végrehajtásáról sürgős jelentést kér.

— József főherceg beiktatása. Kisjenői tudósítónk jelenti: El hó 29-én iktatják be József főherceget a kisjenői uradalomba. A főherceg fogadtatására az uradalom nagy előkészületeket tesz. Több országos nevű kapacitás és az arisztokrácia tagjai is nagy számmal jelennek meg az érdekes ünnepségen, melyet eddig a gyász miatt nem lehetett megtartani.

— Mezőssy Béla megválasztása. Nagykállóról jelenti: A nagykállói választókerület ma egyhangulag Mezőssy Béla dr. földmívelésügyi államtitkárt választotta meg képviselőjéül. A választás után 400 terítékű bankett volt, melyről táviratilag üdvözölték Darányi és Kossuth minisztereket.

— Támadás Burián ellen. Bécsből táviratozzák: A bosnyák-hercegovinai ügyekre holnap kerül a sor a magyar delegáció négyes albizottságában. A függetlenségi delegátusok részéről támogatás készül Burián István báró közös pénzügyminiszter ellen, mert a megszállott tartományokban a közszolgálatnál majdnem teljesen mellőzik a magyarokat és a magyar érdekekre egyáltalában semmi sulyt sem fektetnek.

— Aradmegye rendkívüli közgyűlése. Aradvármegye alispánja a következő körlevelet küldte szét:

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága, a vármegye főispánjától vett intézkvény szerint, évi június hó 26-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart. *Térgysorozat*: 1. A Mura-közy József féle alapítványból a m. kir. honvéd hadapród iskolánál létesített egy alapítványi helynek választás utjánai betöltése. 2. Moreda

köztség határozata az *Ypsilanti*-féle birtok megvétele tárgyában. Van szerencsém ezen közgyűlésre a törvényhatósági bizottsági tag urakat tisztelettel meghívni. Arad, 1906. június 16. *Dálnoki Nagy Lajos* alispán.

— Miniszterek utazása. Bécsből jelentik a Budapesti Tudósítónak: *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter a delegáció tárgyalására tegnap este ideérkezett és a magyar minisztérium bankgassei palotájában szállt meg. *Wekerle* miniszterelnök ma este Budapestre utazott, hogy holnap délelőtt néhány sürgős ügyet elintézzon, amelyek személyes jelenlétét megkívánják. Holnap este a miniszterelnök újból Bécsbe érkezik és résztvesz gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter ebédjén. Mint halljuk, a magyar delegáció teljes ülései hétfőn, e hó 25-én veszik kezdetüket.

— Jelölés az aradi közjegyzőségre. Az aradi királyi közjegyzői kamara a nemrég elhunyt *Bents* Döme királyi közjegyző megüresedett állásának betöltésére tegnap délelőtt *Beles* János közjegyző elnöklété mellett jelölő gyűlést tartott. A negyvenöt pályázó közül kilencet jelöltek és pedig három-három az áthelyezést kérő közjegyzők, a közjegyző helyettesek és a bírói, valamint az ügyvédi karból. Az ülés jegyzőkönyvét *Beles* János e hét végén terjeszti föl *Polonyi* Géza igazságügyminiszterhez, aki valószínűleg a jövő hó elején fog dönteni. Előreláthatólag *Müller* Lajos dr. nyeri el az állást, annál is inkább, minthogy a kamara első helyen terjesztette föl kinevezésre. A jelölőgyűlésen *Beles* János, *Kirileszku* Gyula, *Török* Árpád és *Téry* Odön dr. vettek részt.

— *Lustkandl* meghalt. Bécsből táviratozzák: *Lustkandl* nyugalmazott egyetemi tanár, a híres osztrák *Verwirkungs-Theorie* szerzője ma a *Svetlin*-féle gyógyintézetben meghalt. *Lustkandl* akinek hamis fejtegetéseit a magyar közjogról még *Deák* Ferenc pozdorjává zuzta, néhány hét előtt megőrült, mire a gyógyintézetbe szállították, ahol ma kinos szenvedés után meghalt.

— Az aradi Tulipánkert gyűlése. Az aradi „Tulipánkert szövetség” f. hó 28-án délután 3 órakor a városháza emeleti tanácsstermben ülést tartván, ezen ülésre a szövetségnek minden tagját, úgy a „Fehérkereszt” gyermekvédő egyesület választmányi tagjait ezennel tisztelettel meghívjuk. Arad, 1906. június 18. Gróf *Károlyi* Gyuláné szöv. elnök. *Lócs* Rezső szöv. titkár.

— *Gotterhalte* a templomban. *Nagyváradról* jelentik nekünk: A Szent László-templomban vasárnap délelőtt tartották meg az urnapi istentiszteletet. A szentség fölmutatásakor a katonai zenekar a *Gotterhaltét* játszotta, mire éles füttyök hangzottak el. A katolikus legényegyesület, hogy a botrányt elnyomja, régi magyar egyházi énekke kezdett, de a zenekar újra rázendített a *Gotterhalté*-ra. Ujra füttyülni kezdtek és nagy zaj támadt, de a vezénylő százados harmadszor is eljátszatta az osztrák himnuszt. A közönséget nagy izgalom fogta el és éles kifakadások hangzottak, míg végre nagynehezen helyreállott a nyugalom.

— Általános sztrájk Szegeden. Jelentették már, hogy a szegedi *Back* Bernát-féle nagy gőzmalomban sztrájkba léptek a munkások, mert egyik társukat a malom igazgatósága elbocsátotta. Az igazgatóság most úgy állott be a sztrájkolókhoz, hogy a felvidékről hozott tót munkásokat és kétszáz munkást elbocsátott a malom szolgálatából. Az így kenyér

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, úgy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Tavaszi és nyári idényre színes

bőr - különlegességekben

nagy választék áll az igen tisztelt vevőim és a n. é. közönség b. rendelkezésére, miért is szíves rendelésüket kéri

Kitűnő tisztelettel 762

Seelinger M. Andor

ari és női mintacipészete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopäde gyógycipők nagy sikerű eredményekkel készülnek.

Varosi és megyei telefon 115 szám.

8622/1906. kb.

Hirdetmény.

Miután azt tapasztaltam, hogy az adókedvezményben részesülő ipari segéd munkás kerékpártulajdonosok a kedvezményről visszahívnak, sőt a városi ligetben sétáló közönségnek neki hajtottak, minek következtében a polgári lövöldözés elnöksége, a városi liget egész területén a kerékpározást mindenki

részére betiltotta, a következőket teszem közhírré:

1. Az adókedvezményben részesülő ipari segéd munkás kerékpárját kizárólagosan személyesen használhatja a lakásáról a munkaszínhelyére és onnan a lakására való közlekedéskor, mely alkalomkor a legrövidebb utvonalat tartozik betartani.

2. Vasár- és ünnepnap az adókedvezményben részesülő kerékpártulajdonos a kerékpárt nem használhatja.

3. A kerékpáradókedvezmény csak addig bír érvénnyel, míg az alkalmazott a kedvezmény elnyerésekor bejelentett munkaadójánál áll alkalmazásban.

4. A kerékpárral való közlekedés csakis a kocsiutakon engedtetik meg.

5. A városi ligetben kerékpározni senkinek sem szabad.

Ugy ezen, valamint a kerékpárokkal való közlekedést szabályozó 42159—1897. számú miniszteri rendeletben foglalt rendszabályok áthágói, a mennyiben cselekményük, vagy mulasztásuk az 1890. I. t. cz. va'amely szakaszába nem ütközik, 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással 200 és koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők, ezenkívül az adómentességet élvezők a kedvezményről megfosztatnak.

Arad, 1906. évi május hó 30-án.

Sarlot Domokos,

főkapitány.

A Franklin-Társulat kiadása.

A Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

kilenczedik sorozata most jelent meg a következő kötetekkel:

Deák Ferencz munkáiból I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Wlassics Gyula*.

Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte bevezetéssel ellátta *Endrődi Sándor*.

Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erődi Béla*.

Petőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebb költemények. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferencz*.

A már előbb megjelent nyolcz sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Riedl Frigyes*.

Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kozma Andor*.

Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferencz*.

Balassa Bálint báró és Zrínyi Miklós gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Széchy Károly*.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Vadnai Károly*.

Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bánóczy József*.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Zoltány Irén*.

Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Voinovich Géza*.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Ferenczi Zoltán*.

Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferencz*.

Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Négyassy László*.

Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Rikosi Jenő*.

Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Váczy János*.

Kemény Zsigmond báró munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulay Pál*.

Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Gusztáv*.

Kisfaludy Sándor munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Gusztáv*.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Angyal Dávid*.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kossuth Ferencz*.

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erdélyi Pál*.

Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Alexander Bernát*.

Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Frankóczy Vilmos*.

Reviiczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Koroda Pál*.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Berzeviczy Albert*.

Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bayer József*.

Tompa Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Lévay József*.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Endrődy Sándor*.

Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulay Pál*.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona. Az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak. — Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

**Kérem a czéget nem össze-
téveszteni!**

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó-bundákat, háló, ebédlő- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok. Kivánatra vagy levélbeli meghívásra házhoz is megyek.

Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett.

**Kérem a czéget nem össze-
téveszteni!**

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a f. évi nyári országos vásár július hó 6 án kezdődik s öt napon át azaz 1906 évi július hó 10 éig bezárólag tart.

Szarvasmarha Ausztriába szállítható, ló azonban nem szállítható.

A felhajtás mindennemű állatra nézve a belforgalomban szabad.

Arad, 1906 évi június hó 12 én

A városi tanács.

Tégla, Cserép

legkedvezőbb kapható

Pollak Sándor

körkemence téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. Irodában, vagy Rákóczy-u. 28. sz. lakáson. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtamvezet. 84

11866—1906.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t. czik. 18. § a értelmében közhírré tesszük, hogy az 1906—1907. évekre való érvénnyel kivetendő III. oszt. kereseti adóra és az 1906—5. évre való érvénnyel kivetendő nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára vonatkozó adókiszámítási javaslatok folyó június hó 15 én kezdődő 8 napra oly czélból tétetnek a városi adóügy osztály 1. sz. helyiségében közzemlére, hogy azokat mindenki megtekinthesse s az öt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve netláni észrevételeit a fenti határidő alatt írásban a kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókövető bizottságnál szóval is előterjeszthesse.

Arad, 1906. évi június hó 15-én.

A városi tanács.

Veszek

uraságoktól használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó-bundákat, háló, ebédlő és más butorokat

a legmagasabb áron veszek és eladok. Kivánatra vagy levélbeli meghívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

318—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági czéke a város közönsége által vendéglőben elszállásolandó átvonuló közhadseregbeli és honvéd tiszteknek elhelyezése illetve azoknak lak- s egyéb illetményekkel való ellátásának elvégzése iránt folyó évi június hó 25-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: az árlejtési feltételek mellett lévő árjegyzék szerint. Bánatpénzül létéendő 200 korona készpénzben vagy elfogadható ártékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdés előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnak urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági czéke 1906. évi június hó 11-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

11863—1906.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t. czikk 16. illetve 18. § a értelmében közhírré tesszük, hogy:

A) a városi közegek által az 1905. évre való érvénnyel kivetett I—II. osztályú kereseti adó, földadó, ennek általános jövedelmi pótdadója, fegyveradó, országos betegápolási pótdadó, gazdasági cseléd és munkás segélypénztári járuléka, — az 1905—1907. évekre való érvénnyel kivetett házadó és ennek általános jövedelmi pótdadója, továbbá:

B) a kiráivi pénzügyigazgatóság által az 1905. évre való érvénnyel, állandó illetmények után kivetett IV. oszt. kereseti adó, lökeamatadó és hadmentességi díjra vonatkozó kivetési listák azon czélból tétetnek folyó június hó 15-én kezdődő 8 napi közzemlére a városi adóügyosztály I. számú helyiségében; hogy netáni felszámolásukat azon adózók, kik a sérelmezett adónemmel már az 1904. évben voltak megróva; a listák kitételének napját — azon adózók pedig, kik a sérelmezett adóval ezuttal első ízben rovatnak meg, adótarozásuknak az adókönyveskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt bálygelelen kérvényben előterjeszthesse.

A városi közegek által kivetett „A” alatt felsorolt adónemek közül a gazdasági cseléd és munkássegélypénztári járuléka elleni felebezések a polgármesternél és a kir. pénzügyigazgatóság által kivetett és B. alatt felsorolt adónemek elleni felebezések az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál adandók be.

Ezzel azzal értesítjük a város közönségét, hogy elkészve beadott felebezések tárgyalatlanul fognak elutasítani.

Arad, 1906. évi június hó 15-én.

A városi tanács.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely felhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készítli:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot

egy osapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hölgypor fehér, rózsá vagy krém színben doboza 1 K. 20 L
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánszatóktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

8861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Bővebb Földes Kelemen, Kocsuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerészek urnál és Vojtek és Weisz drogeriájában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A k i n e k

ismeretség híján

- Számtárcára,
- parafára,
- féltárcsára,
- nyelvére,
- egyére,
- lyánsra,
- szádatláncra,
- kulcsára,
- viacellérré,
- kerékszre,
- kulcsárnyőre,
- gardasszonyra,
- szakácsnyőre,
- szobaleányra,
- házi- vagy
- irodaszolásra,
- pénzbosszúra,
- házmesterre,
- stb.-re
- van szükség

A k i

vele az állami betöltési kíván: legbiztosabb az, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetései

revitál használya.

Veszek könyvtárakat,

egyed könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsön-tára, Aradon. 264

2 garnitúra cséplőgép,

esetleg gőzkazán is jutányosan eladó Kovaszinczon, Zipfel Károly urnál. 1614

Házasodni óhajtó urak

(vagyontalanok is) diskrét módon értesítést kapnak 5—200.000 márka hozománynyal bíró hölgyek felől. Küldje csak címét bizalommal: Fides, Berlin 18. címre. 1624

Kerestetik

egy 2—3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Ötvenezer darab

különféle színes férfi és női nap és esernyő 1 frt 10 któl kezdve eladatok Hegedűs Arminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanú szoborral szemben. 1856

Szalonna, zsir

és minden hentesáru a legjutányosabb napi áron kapható, ismét eladók árkedvezményben részesülnek Garai Károly hentesáru üzletében Aradon, Boczkó-utca 2. szám, Hal-térrel szemben. 1681

Kiadó lakás!

Az Aradi Első Takarékpénztárnak Deák Ferencz utca 42. számú házában a II. emeleten egy három szobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakás kiállással az Andrássy-térre, azonnal kiadó. Bővebbet Dr. Mittler Izidor ügyvédnél. 1629

Felső kereskedelmi Iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1854

604—1906. II. számhoz.

Hirdetmény.

Vármegye alispánjának 4811. és 5417—1906. számú átirata alapján folyó évi július hó 4 én délelőtt 11 órakor az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál megtartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek, az aradi cs. és kir. lovassági laktanyánál szükséges vegyes munkákra összesen 2827 kor. 67 fillér költségösszeggel.

Ezen munkák költségösszege ekként oszlik meg s mindenik csoportra külön ajánlat lesz beadandó és pedig:

I. Lakatos, vízvezetési, kőműves, asztalos és bádogos munka 2172 kor. 67 fill.

II. Kavics és homok szállítás 250 kor.

III. Üveges munka 405 kor.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy zárt ajánlatukat, melyhez csatolandó az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek az aradi kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló közig. letényugta, a kitűzött nap d. e. 10¹/₂ órájáig annyival inkább iparkodjanak beadni, mivel a később érkező, vagy oly ajánlatok, melyekhez az adóhivatali letényugta csatolva nincs, — figyelembe vétetni nem fognak.

A munkálatokra vonatkozó műszaki művelet s feltételek az államépítészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők s ugyanott a költségvetés ivenként 1 (egy) koronáért megszerezhető.

Arad, 1906. évi június hó 13-án.

1684

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kor kötetbe 8 kor. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésben Telefon 517 285

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely úgy teljes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, ize, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti 1/4 és 1/2 kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésben kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és ólompecsétémmel van ellátva. 195

Kápolna-utca 8b szám sarok

külön álló szép lakás földszint, mely tisztí lakásnak kiválóan alkalmas, 4 parkettirozott és 1 cseleldszoza, üvegezett folyosóval, vilanyvilágítás, vízvezetékkel, istálló 6 lóra, kocsiszin stb., ugyanott egy nagy berendezett borpincze azonnal kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, Lipót-utca 14. szám. 1565

Permetező javítások elfogadta tnak.

M. kir. szabadalmazott

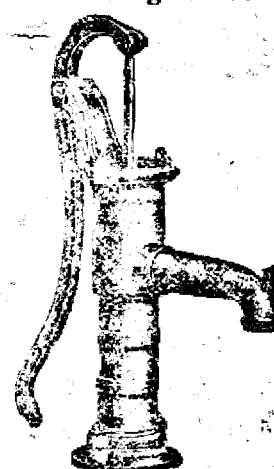
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek legolcsóbb gyártáron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendő

Golyó szelepekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummizott kender-csővek a legolcsóbb áron.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely belvagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

A „Torontáli szőnyeggyárból“

jelenleg 3 darab Smyrna szőnyeg kirakatunkban megtekinthetők. Szép és jó kivitelük „hazai gyártmányunk“ díszére válnak.

A szőnyegek méretei:

2 méter széles és 3 méter hosszú.

3 " " " 4 " "

4 " " " 5.5 " "

Érdeklődőknek készséggel szolgálunk felvilágosítással.

Rosenblüh H. és Társa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!